

Chương 11 : Công Ty Điện Lực Việt Nam

Chức Vụ Và Trách Nhiệm

Gần cuối năm 1968 anh Lương Thế Siêu được bổ nhiệm làm Tổng trưởng Công chánh, thay thế anh Bửu Đôn. Không lâu sau đó, anh Siêu bổ nhiệm anh Nguyễn Trung Trinh từ hãng Shell về làm TGD DLV, thay thế anh Trần An Nhân.

Vào gần cuối năm 1969, Sài Gòn Điện lực Cty (SDL) và Điện lực Việt nam (DLV), được sát nhập lại thành Công ty Điện lực Việt nam (CDV). Anh Nguyễn Trung Trinh, nguyên Tổng Giám đốc DLV, được bổ nhiệm Chủ tịch HĐQT CDV. Tôi, nguyên Tổng Giám đốc SDL, được bổ nhiệm Tổng Giám đốc CDV. CDV áp dụng tất cả thể lệ tài chánh SDL sử dụng trước đây.

Vài tháng sau khi sát nhập vào CDV, anh Chủ tịch đề nghị tôi chuyển ngân qua Tín nghĩa Ngân hàng một số tiền khá to. Tôi không thấy lý do gì phải chuyển ngân như vậy. Hơn nữa, tôi cũng cho biết làm như vậy là trái với quyết định của HĐQT. Chuyển ngân số tiền khá to cần hai chữ ký : chữ ký TGD và chữ ký Chủ tịch HĐQT. Việc tôi không đồng ý chuyển ngân qua Tín nghĩa Ngân hàng làm cho sự hợp tác giữa anh Chủ tịch và tôi không còn tốt đẹp như xưa.

Một hôm, anh Siêu, Tổng trưởng Công chánh, mời họp các TGD. Sau buổi họp, anh Siêu bảo tôi và anh Trinh bàn và quyết định một vấn đề về Điện lực. Tôi cũng không biết vấn đề gì về Điện lực ... Khi ngồi lại, anh Trinh bảo tôi nhường chức vụ TGD cho anh. Tôi nghĩ có lẽ anh muốn đổi chức vụ. Tôi nghĩ anh muốn nhận chức vụ TGD rồi giao cho tôi chức vụ Chủ tịch HĐQT. Anh nói không phải như vậy, anh muốn giữ luôn 2 chức vụ Chủ tịch HĐQT và chức vụ TGD. Tôi hỏi: “*Như vậy tôi sẽ làm việc gì đây?*”, thì anh nói, tôi có thể chọn chức vụ: Phó TGD... gì cũng được. Tôi thấy câu chuyện có vẻ trớ trêu. Tôi nói để cho tôi suy nghĩ lại.

Vài tuần sau, Bộ Công chánh cũng mời các TGD họp tại Bộ Công chánh. Sau buổi họp, cũng anh Siêu bảo anh Trinh và tôi ngồi lại bàn chuyện Điện lực cho xong. Anh Siêu còn nói với tôi : “*Phát, toa phải quyết định nhanh cho rồi.*” Tôi thấy anh Siêu đã đem anh Trinh về để thay thế anh Nhân, TGD DLV, rồi bây giờ hai anh Tổng trưởng Công chánh và Chủ tịch HĐQT lại muốn “búng” tôi đi mà không cho biết lý do gì... Trước kia, lúc ban đầu, tôi đã không muốn nhận chức vụ TGD này rồi, đến hôm nay, tôi cũng chẳng màng mà giữ chức vụ này nữa. Nhưng tôi bực mình vì thấy là mình đang bị áp lực, tôi vô cùng chán nản, không còn muốn làm việc gì nữa. Tôi bực mình hơn nữa là trong vụ này có anh Trinh, anh Chủ tịch, là người từ trước đến giờ là đàn anh, tôi kể là người đáng tin cậy nhất. Tôi rất thất vọng. Tôi nói với anh Trinh:

- Tôi chán quá rồi. Anh muốn làm cái gì thì cứ làm. Từ nay, tôi không có ý kiến gì với anh nữa.

Sơ Đồ Tổ Chức Mới

Vài tuần lễ sau đó, anh Trinh mời họp HĐQT. Khi buổi họp gần kết thúc, sau khi thảo luận hết những đề tài trong chương trình, các quản trị viên sắp đứng dậy ra về thì anh Chủ tịch mời các quản trị viên ở lại vài phút nữa, vì còn một mục linh tinh chút.

Kế đó, anh chủ tịch phát cho mỗi quản trị viên một *Sơ đồ tổ chức mới* (SĐTCM), do anh chủ tịch lập ra để đề nghị. Tôi cũng được phát một tờ SĐTCM mà tôi chưa được thấy trước đó. Khi xem SĐTCM này thì thấy hai chức vụ Chủ tịch HĐQT và Tổng Giám đốc nhập lại nhau thành một. Không còn chức vụ TGD riêng biệt như từ trước đến bây giờ... Anh Chủ tịch giải thích dài dòng cho HĐQT biết lý do cần sửa đổi sơ đồ tổ chức là sẽ giúp điều hành chặt chẽ, và rất cần thiết để quản trị công ty, v.v... và v.v... Các quản trị viên thấy SĐTCM này không còn chức vụ TGD riêng biệt nữa, nên có

ý trông đợi ý kiến của tôi. Nhưng tôi đã hứa vài ngày trước là không có ý kiến với những ý kiến của anh chủ tịch nữa ... Nhận thấy tôi không chống đối, không phê bình hay chỉ trích SĐTTCM, nên các quản trị viên cũng không thấy chi trở ngại. Như vậy, HĐQT thông qua SĐTTCM mà anh Chủ tịch vừa đề nghị. Sau khi họp xong HĐQT, tôi liền cho các anh Khấn và Nghĩa biết kết quả, thì hai anh này hời ôi, tỏ ra rất thối chí và vô cùng thất vọng.

Ngày hôm sau, văn phòng Tổng nha đánh máy xong biên bản buổi họp HĐQT rồi đem trình cho các Quản trị viên ký tên trước khi phổ biến để thi hành. Bất ngờ, trong phiên họp hôm qua, ông Quản trị viên Luật sư cố vấn Vương Văn Bắc vắng mặt vì bận việc, hôm nay, khi đọc biên bản buổi họp HĐQT ngày hôm qua thật kỹ, và trước khi ký tên, ông có bút phê vài hàng đại ý như sau:

“Điều lệ thành lập công ty có thiết lập hai chức vụ và nhiệm vụ rõ rệt khác nhau : HĐQT có nhiệm vụ đặt ra chính sách và đường lối công ty; Ban Giám đốc có nhiệm vụ điều hành hằng ngày theo đường lối HĐQT. Ban Giám đốc có trách nhiệm trước HĐQT. HĐQT có trách nhiệm kiểm soát. Hai nhiệm vụ thật khác biệt, cần được phối hợp và phối kiểm nhau. Quyết định sát nhập hai nhiệm vụ này thành một là đi ngược lại những điều lệ thành lập công ty.”

Sau khi các quản trị viên HĐQT biết được bút phê của LS Cố vấn thì anh Chủ tịch thấy không thể đem ra thi hành được nên ra lệnh “Xếp Sơ đồ tổ chức mới.”

Ghi chú : Cũng nên biết là LS Cố vấn Vương Văn Bắc là soạn giả những Điều lệ thành lập SDL và CDV.

Tu Nghiệp Tại Michigan

Vào đầu năm 1972, anh Chủ tịch cho tôi biết có khóa Hội thảo - Tu nghiệp bên Mỹ, tại tiểu bang Michigan vào tháng 5-1972 về *Quản trị Tiện ích Công cộng (Public Utility Management Program)* trong vòng năm tuần và anh đề nghị tôi đi dự khóa tu nghiệp này.

Lúc đó, tôi cũng muốn thay đổi không khí, vì không khí làm việc với anh Chủ tịch không được thoải mái, và tôi có dịp học thêm cách thức quản trị bên Mỹ. Một số anh em Điện lực thấy tình thế căng thẳng nên nghĩ rằng khi đi xuất ngoại kỳ này, lúc trở về có lẽ tôi phải đổi công việc. Trong thời gian tôi đi tu nghiệp, Ông Chủ tịch sẽ kiêm nhiệm luôn chức vụ Tổng Giám đốc.

Đại Học Mỹ - Đại Học Pháp

Trong lúc tu nghiệp tại Ann Arbor, Michigan, tôi có dịp tìm hiểu và theo dõi cách học đại học bên Mỹ và so sánh với việc học bên Pháp, tôi có vài nhận xét sau đây.

Bên Mỹ có rất nhiều trường đại học ở nhiều tiểu bang khác nhau. Sinh viên Mỹ, trong xứ, có rộng đường để lựa chọn ngành nghề, lựa chọn trường đại học nào để xin hoặc thi vào. Phần đông, việc thu nhận vào các đại học Mỹ ít gay go, ít khó khăn hơn ở các đại học bên Pháp, ngoại trừ ở một số nhỏ trường đại học Mỹ thật có tiếng, có sự cạnh tranh với nhiều sinh viên quốc tế. Trong lớp học, sinh viên vẫn kính trọng các thầy, nhưng bầu không khí chung và sự liên hệ giữa thầy trò rất tự nhiên và cởi mở hơn. Các sinh viên ở đại học Mỹ ít bị nhồi sọ hơn. Bằng cấp Mỹ được trọng dụng tại hầu hết các nước trên thế giới, vì tiếng Anh là tiếng rất phổ thông.

Khi tôi thấy những lợi ích trên, tôi nghĩ sau này tôi cho các con tôi qua học đại học Mỹ sau khi học xong Tú tài toàn phần Pháp.

Tin Bất Ngờ

Sau khi đi tu nghiệp tại Michigan lối 3 tuần, tôi được tin ông Chủ tịch bị bãi nhiệm một cách đột ngột trong một phiên họp HĐQT.

Sau khi khóa tu nghiệp kết thúc, tôi trở về Sài gòn. Anh Nghĩa, Giám đốc Tài chánh và ông Đốc phủ Mỹ, Quản trị viên HĐQT, cho tôi biết mọi việc. Vô đầu anh Nghĩa cho biết : Bữa nọ Nha Tài chánh Điện lực nhận một chi phiếu Điện lực bị hoàn trả lại với lý do “không tiền bảo chứng”, chi phiếu đó đã gửi đi trả tiền cho

một hãng cung cấp dầu Shell/Esso. Anh Nghĩa rất ngạc nhiên vì từ trước đến nay, chưa bao giờ có vấn đề chi phiếu Điện lực không có tiền bảo chứng. Quá ngạc nhiên anh xem xét lại sổ sách kế toán và kiểm lại với các mục ngân hàng thì thấy có lệnh ông Chủ tịch chuyển ngân qua Tín nghĩa Ngân hàng một số tiền khá to mà không thông báo cho Nha Tài chánh hay biết gì cả, làm hụt tiền để trả chi phiếu cho hãng dầu (Thông thường, các chi phiếu phải được Nha tài chánh kiểm soát trước khi gửi đi ra ngoài.) Anh Nghĩa nhận thấy công chuyện xảy ra quá bất thường, mới báo cho ông Mỹ biết. Ông Mỹ là đại diện Bộ Tài chánh và cũng là quản trị

viên HĐQT. Vài ngày sau đó có phiên họp HĐQT.

Ông Mỹ cho tôi biết thêm đại khái như sau:

- Trong buổi họp HĐQT, tôi nêu lên vấn đề có chuyển ngân qua Tín nghĩa Ngân hàng thì lúc đầu ông Chủ tịch còn phủ nhận, nhưng sau khi tôi đưa ra xem một *copie* lệnh chuyển ngân do ông chủ tịch ký, ông mới nhìn nhận việc này. Sau đó HĐQT tuyên bố quyết định bãi nhiệm ông Chủ tịch, vì có hành động không đúng với quyết định của HĐQT và gây thiệt hại cho công ty.